

[87. Světový knihovnický a informační kongres IFLA v Dublinu](#) **[1]**

Autor:

- [PRUCKOVÁ, Lenka](#) [2]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [IFLA](#) [5], [Irsko](#) [6], [knihovnictví v zahraničí](#) [7]

V úterý 26. července 2022 v devět hodin místního času byl za účasti 1 934 osob z 96 zemí (493 osob se připojilo online) zahájen v irském hlavním městě Dublinu již [87. kongres IFLA](#) [8], jehož program pokračoval až do 29. července. Tématem bylo naplňování [strategie IFLA](#) [9] – inspirovat, zapojovat, podporovat a propojovat (Inspire, Engage, Enable & Connect). Akce proběhla v moderním kongresovém centru (The Convention Centre Dublin), které je postaveno u architektonicky zajímavě pojatého mostu Samuela Becketta (Samuel Beckett Bridge) přes řeku Liffey nedaleko přístavu.

[10]

Kongresové centrum v Dublinu

[11]

Most Samuela Becketta

Jednalo se o první kongres poté, co svou funkci na základě rozhodnutí řídicího výboru IFLA (IFLA Governing Board) opustil generální tajemník Gerald Leitner. Jeho nepřítomnost na kongresu byla zřejmá – chyběl jeho entuziasmus, který v minulosti rozpohyboval aktivitu členů IFLA tak, že díky němu vznikla strategie IFLA způsobem, který dosud neměl v IFLA obdoby, protože vyjádřit se k ní mohl opravdu každý.

Tématu lepší transparentnosti IFLA byl mimo jednání sekce národních knihoven věnován i vlastní blok ve čtvrtek. Předsedkyně IFLA funkci ustála, přestože řada delegátů měla pocit, že z nedostatku komunikace a transparentnosti nebyly vyvozeny dostatečné důsledky. Ale novému vedení se podařilo nás přesvědčit, že kontrolní mechanismy jsou nyní nastaveny správně a budou v budoucnu řádně dodržovány. Přesto však nedošlo k smírnému řešení – současné vedení bude sice pokračovat, ale na pravidlech otevřenějšího přístupu ke zdrojům se bude pracovat.

Česká republika měla na kongresu desetičlenné zastoupení; reprezentovali ji čtyři kolegové z Knihovny AV ČR, tři z Národní knihovny ČR, jeden z Parlamentní knihovny, jedna účastnice za SKIP a nově také kolegyně z Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě a Slezské univerzity v Opavě, která získala na cestu a účast na kongresu [grant IFLA](#) [12].

Jednání Sekce veřejných knihoven IFLA

[Sekce veřejných knihoven IFLA](#) [13] (IFLA Public Libraries Section), jíž jsem členkou, připravila svůj program již na pondělí 25. července dopoledne. Vzhledem k tomu, že jsme se dva roky neviděli a pořádali všechny aktivity, jednání a připomínkování dokumentů jen online, bylo to setkání radostné

a pracovní, přestože předsedkyně a tajemnice, které jsou z Austrálie, nemohly přijet. Jednání sekce jsou veřejná a jsou hodně navštěvována. Tentokrát byly jako hlavní téma zvoleny uplynulé dva roky v knihovnictví každé země a současný stav. Já jsem hovořila o práci s ukrajinskými uprchlíky v knihovnách v naší republice a téma rezonovalo; měla jsem řadu dotazů.

Oficiální zahájení kongresu

Při úterním zahájení mimo primátorky města Dublinu Caroline Conroy a představitelů knihovnické organizace [Asociace knihoven Irska](#) [14] (Library Association of Ireland) vystoupila bývalá prezidentka Irska Mary Robinson. Tato úžasná žena, překypující energií, je také nositelkou našeho Řádu T. G. Masaryka a dlouhodobou vysokou představitelkou OSN. Jejími hlavními tématy jsou klimatická změna a dodržování lidských práv. Jsou to zároveň náměty, kterými se zabývá i dnešní knihovnictví.

Současná předsedkyně IFLA Barbora Lison, kterou známe osobně z konference Knihovny současnosti, představila novou budoucí předsedkyni Vicki McDonald z Austrálie a pokladníka Jaapa Nabera z Nizozemí. Nově se ujal funkce tajemníka Halo Locher ze Švýcarska.

Vyhlášení nejlepší veřejné knihovny roku 2022

[Soutěž o nejlepší veřejnou knihovnu roku 2022](#) [15], která byla zaměřena především na udržitelnost vystavby a moderní služby včetně vzdělávání, vyhrála [Veřejná knihovna v Missoule](#) [16] (Missoula Public Library, USA, stát Montana, 75 000 obyvatel, s okolím 128 000 obyvatel).

V konkurenci ostatních její vyhlášení trochu překvapilo, ale v diskusi s komisaři jsem pochopila, že důležitý není jen výsledek, ale také proces vzniku. Právě ten byl předveden i při prezentaci na pódiu – od první myšlenky výstavby nové budovy přes diskusi s občany, hledání nejvíce udržitelného řešení s využitím místních přírodních a lidských zdrojů až po hledání donátorů pro její výstavbu. Donátoři se nejen našli, ale stali se i členy pracovního týmu a dílo se podařilo.

Mezi další finalisty patřily [knihovna v lotyšském Ogre](#) [17], [knihovna Ithra v saúdskoarabském Dharanu](#) [18] a [knihovna v Gellerupu](#) [19] (pobočka knihovny v dánském Aarhusu).

(Na přidruženém setkání mj. zástupců sekce ENSULIB [20] v irském Corku byli ještě vyhlášení vítězové sedmého ročníku ceny IFLA Zelená knihovna [21] (IFLA Green Library Award), pozn. red.)

Večerní setkání

Tradiční večerní setkání s programem proběhlo v [knihovně a kulturním centru v Dún Laoghaire](#) [22] a pro mnohé z nás bylo jídlo, pití a zmrzlina mezi knihami velkou zkouškou tolerance.

Vězeňské knihovny

Velmi zajímavý byl blok o knihách za mřížemi, tj. o vězeňských knihovnách. Tato problematika není u nás nijak řešena, takže mě překvapilo, jak sofistikované systémy některé země nabízejí. Proč se tomu kolegové (v současnosti asi v osmnácti zemích) vůbec věnují? Především si uvědomují, že i lidé za mřížemi jsou obyvateli našich měst a obcí a chceme přece rovné služby. Moderní knihovny dnes nenabízejí jen knihy, ale také řadu kulturních aktivit a vzdělávání a to vše se výborně hodí i do věznic. V Německu si v některých spolkových zemích mohou vězni objednávat knihy přes katalog z městské knihovny, jinde je vězeňská knihovna jednou z poboček knihovny nebo kvalifikovaní knihovníci jsou supervizory knihoven za mřížemi. V Chile v posledních deseti letech renovovali 78 vězeňských knihoven, nabídli v nich mimo nových knih i řadu programů vztahujících se ke zdraví, gramotnosti, sociálnímu rozvoji nebo hraní stolních her, výtvarné workshopy, psaní autobiografií,

komiksů, využívání digitální knihovny atd. a návštěvnost knihoven stoupla na 80 %. Zazněla i zajímavá myšlenka, aby se služeb a aktivit vězeňských knihoven účastnil i personál, což často není právě knihovnám nakloněná sorta lidí. V Irsku a v Austrálii se začali této problematice věnovat v období pandemie a dnes mají hotov kvalitní průzkum.

Zveřejnění aktualizované verze Manifestu IFLA a UNESCO o veřejných knihovnách

Na kongresu byla také [představena nová aktualizovaná verze IFLA UNESCO MANIFESTO pro veřejné knihovny](#) [23]. Reflektuje všechny podstatné změny v životě veřejných knihoven, měla by nám pomoci při obhajobě našich zájmů, v propagaci naší práce, a to nejen ven, ale i dovnitř. Viz též [podrobnosti na webu Sekce veřejných knihoven IFLA](#) [24] a také v [samostatném článku v tomto čísle](#) [25].

V diskuzi, která na kongresu k závěrům manifestu proběhla a které se překvapivě zúčastnilo i mnoho mladých kolegů, se mluvilo o tom, jak manifest dostat do povědomí všech pracovníků knihoven.

U nás potřebujeme překlad do češtiny (ten byl již zpracován, viz [zmiňovaný samostatný článek](#) [25]) včetně zjednodušené verze, rychlou a moderně vedenou kampaň pro jeho rozšíření a následně i zásobárnu příkladů dobré praxe při jeho využití.

Vystoupení Michaely Mrázové

Ve čtvrtek 28. července jsme se dočkali vystoupení naší mladé kolegyně z Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě a Slezské univerzity v Opatově Michaely Mrázové. Dostala se mezi osm nadějí (emerging leaders), se kterými chce IFLA dále pracovat a které získaly stipendium a zúčastnily se kongresu. V rámci zadání, jak aplikuje čtyři pilíře strategie IFLA do své práce a kde vidí svoji budoucnost, upozornila na situaci mladých knihovníků v naší republice – především na nedostatečnou prestiž povolání, nízké platy, osamělost v kolektivu a boj s tradičními způsoby knihovnické práce. (Viz též [samostatný článek v tomto čísle](#) [26].)

Pohoda v knihovnách?

Po dvou dnech udržitelnosti, fake news, umělé inteligence a marketingových strategií mě potěšili kolegové z amerických knihoven, kteří hledali v knihovně hlavně pohodu. Techniky mindfulness se již v českých knihovnách objevují, ale zpívané lekce (práce s hlasem, rytmem, rozbor příběhu písně, zpívání vlastních textů apod.) pro děti i dospělé jsem zaznamenala poprvé. Mimochodem takový zpívaný či rapovaný knihovní řád by nebyl na škodu, co říkáte?

Přestavby jiných objektů na knihovny

V době, kdy v ČR máme možnost se zapojit do [výzvu Integrovaného regionálního operačního programu](#) [27] (IROP), bych zmínila blok věnovaný přestavbám jiných objektů na knihovny – přístavby, dostavby, obstavby historických budov či revitalizace průmyslových komplexů známe i od nás, ale nápad kolegů z [Knihovny v Patane](#) [28] (Patane Library) v Macau, kdy propojením řady sedmi městských arkádových domů ze začátku minulého století vytvořili moderní knihovnu, je nestandardní. Prostě berme vše, co zřizovatel nabídne; chce to jen kreativního architekta.

Posterová sekce

Součástí kongresu bývá i posterová sekce, kde mohou předem vybrané země prezentovat formou plakátu své zajímavé projekty. Letos (téma bylo, jak jsme aplikovali strategii IFLA v naší práci v době pandemie) jsme propagovali pasování prvňáčků na čtenáře a současně [projekt Už jsem čtenář -](#)

[Knížka pro prvňáčka](#) [29]. Děti na ilustračních fotografiích mají roušky. Před plakátem jsme dva dny po dvou hodinách (to je povinná doba prezentace posteru) s Michaelou Mrázovou s královskou korunou a mečem stály a pasovaly řady procházejících na čtenáře. Bohužel cena nás minula, i když jsme měly spoustu pozitivních ohlasů a účastníci kongresu si nás fotili. Vyhrál [plakát muzea knihy, které je součástí knihovny Gaziho Husreva-bega](#) [30] (Gazi Husrev-beg Library Book Museum) z Bosny a Hercegoviny. Náš poster je najdete v [oficiálním úložišti IFLA](#) [31].

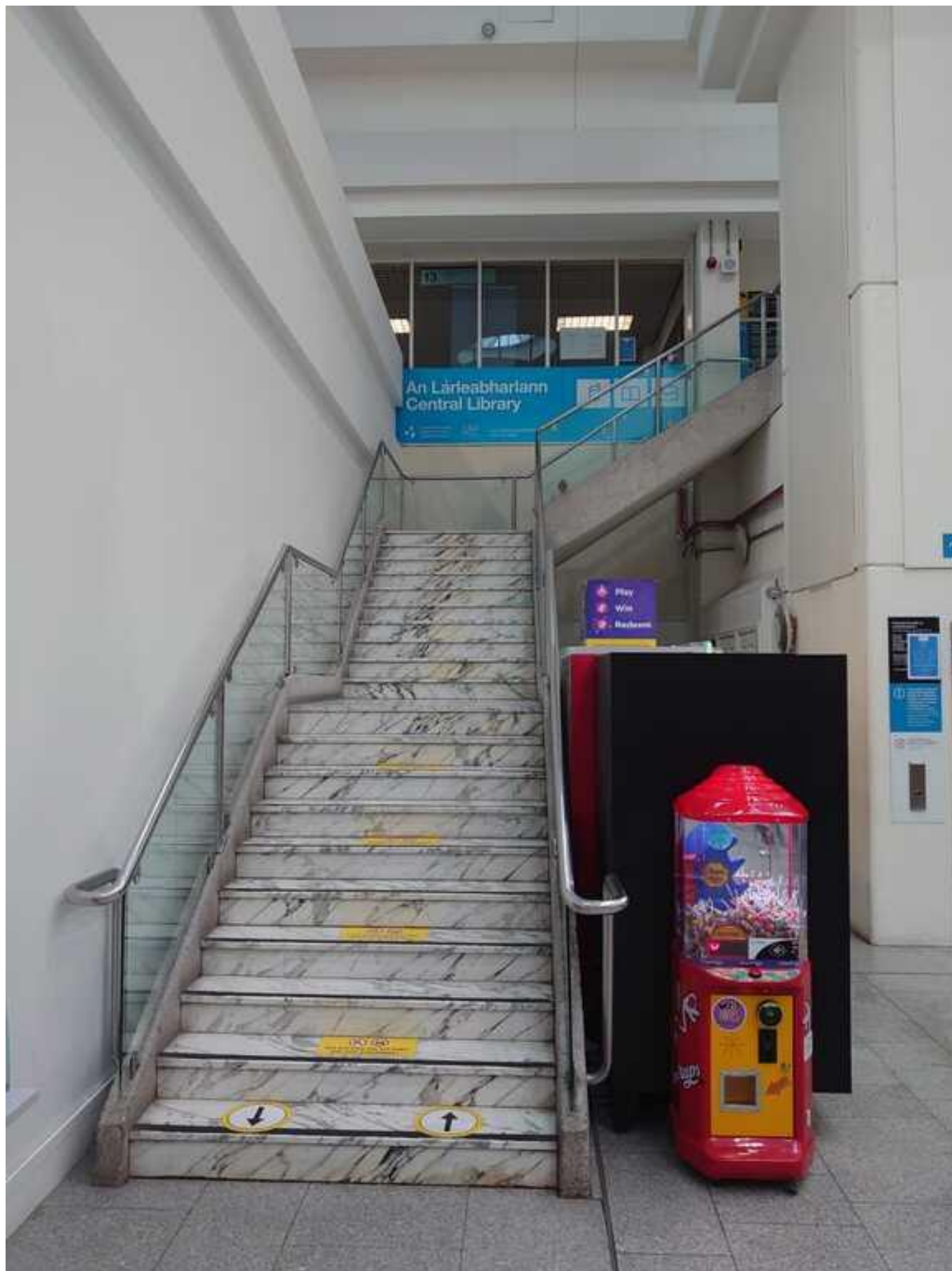
[32]
Lenka Prucková a Michaela Mrázová u posteru o projektu Už jsem čtenář - Knížka pro prvňáčka

Exkurze do irských knihoven

Ústřední knihovna Městské knihovny v Dublinu

Městská knihovna v Dublinu má svou ústřední budovu [Central Library](#) [33] umístěnou v nákupním centru ve středu města. To je obrovská výhoda, ale bojuje s prostory.

Má dokonce již model své nové budovy; výstavba však ještě nezačala. Našla jsem zde velmi dobře zpracovanou brožurku pro práci s dětmi.

[34]

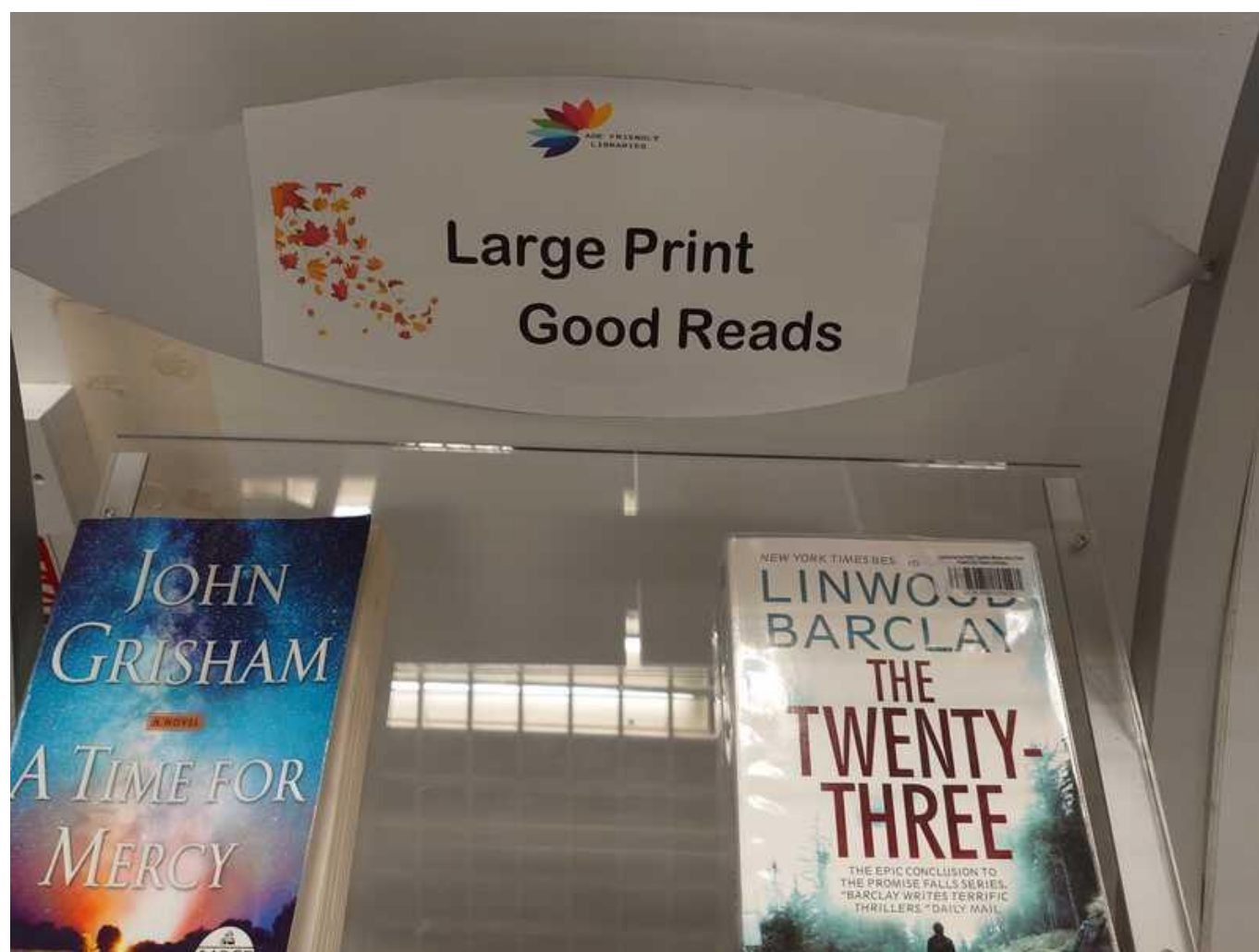
Vstup do dublinské Ústřední knihovny

[35]
Dublinská Ústřední knihovna – Oddělení pro děti

[36]
Dublinská Ústřední knihovna - Oddělení pro dospělé

[37]

Česká touha - knihy s velkými písmeny

V rámci exkurzí jsme měli možnost navštívit ještě další knihovny na ostrově. Já jsem si vybrala severoirský Belfast.

Knihovna v Linen Hall v Belfastu

[Knihovna v Linen Hall](#) [38] (Linen Hall Library) byla založena v roce 1788 na principu členství a shromažďovala knihy, které měly zlepšovat mysl a podněcovat ducha obecného bádání. Je nazývána též „knihovnou ložního prádla“ podle budovy, v níž sídlí (původně to byl sklad prádla). Je proslulá jedinečnými, jejichž součástí jsou tištěné knihy z raného Belfastu a Ulsteru, díla Roberta Burnse či 350 000 politických spisů Severního Irska (včetně archivu dokumentujících boje v Severním Irsku v druhé polovině 20. století).

[39]

[40]

Knihovna v Linen Hall v Belfastu

Belfastská ústřední knihovna

[Belfastská ústřední knihovna](#) [41] (Belfast Central Library) byla oficiálně otevřena v roce 1888 ve stejný den, kdy byl Belfastu udělen status města. Viktoriánská budova, v níž sídlí, zůstává do značné míry nezměněna. V části označené [Fine Book Room](#) [42] (volně přeloženo Síň vzácných dokumentů) najdeme rané publikace a důležité evropské texty pocházejících z roku 1470. Fond Dědictví (Heritage) zahrnuje více než 80 000 svazků a je nejobsáhlejší, pokud jde o téma týkající se Belfastu, provincie Ulster a Irska. Fond periodik obsahuje přes 25 000 historických svazků od 18. století. Knihovna má také největší a nejvyužívanější fond novin v Severním Irsku.

[43]

[44]

[45]

Belfastská ústřední knihovna

McClayova knihovna v Belfastu

Po dvou historických budovách mi udělala radost budova knihovny otevřené v roce 2009 – [McClayova knihovna](#) [46] (The McClay Library) patřící pod Královnu univerzitu v Belfastu (Queen's University Belfast). V roce 2013 knihovna za své vynikající designové vybavení a služby získala cenu [SCONUL Library Design Award](#) [47]. McClayova knihovna nabízí více než dva tisíce studijních míst, 33 skupinových studoven a 1,2 milionu svazků. Mezi zařízení patří IT školicí místnosti, jazykové centrum a kavárna. Knihovna nabízí studentům služby nejvyšší kvality (dosáhla tzv. [Customer Service Excellence Accreditation](#) [48], což je nezávislá akreditace kvality a standardu zákaznických služeb).

[49]

[50]

[51]

[52]

McClayova knihovna v Belfastu

Závěrem

Pokud se chcete dodatečně zúčastnit části kongresového programu, máte možnost [zhlédnout záznam několik sekcí, jejichž průběh byl streamován](#) [53]. Užitečným průvodcem může být i přehled aktivit z [prvního](#) [54], [druhého](#) [55] a [třetího](#) [56] hlavního dne kongresu.

Nezbývá než doplnit, že [příští proběhne kongres v Rotterdamu \(Nizozemí\) od 21. do 25. srpna 2023](#) [57].

Autorkou fotografií je Lenka Prucková z Knihovny města Olomouce s výjimkou fotografie s posterem, kterou pořídila Lenka Maixnerová z Národní knihovny ČR a která byla převzata z [facebooku SKIP 10](#) [58].

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/87-svetovy-knihovnicky-informacni-kongres-ifla>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/87-svetovy-knihovnicky-informacni-kongres-ifla>

[2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/pruckova-lenka>

- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/ifla>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/irsko>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovnictvi-v-zahranici>
- [8] <https://2022.ifla.org/>
- [9] <https://www.ifla.org/units/strategy/>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova4.jpg>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova5.jpg>
- [12] <https://2022.ifla.org/emerging-leaders-grants/>
- [13] <https://www.ifla.org/units/public-libraries/>
- [14] <https://www.libraryassociation.ie/>
- [15] <https://2022.ifla.org/ifla-systematic-public-library-of-the-year-award-2022-winner-announced/>
- [16] <https://www.missoulapubliclibrary.org/home/about/missoulas-new-library/>
- [17] <https://www.archdaily.com/981049/ogre-central-library-and-marriage-registry-pbr-architects-bureau>
- [18] <https://www.ithra.com/en/about-us/library/>
- [19] <https://www.aakb.dk/bibliotek/gellerup>
- [20] <https://libguides.ucc.ie/IFLA/programme>
- [21] <https://www.ifla.org/news/7th-ifla-green-library-award-2022-results/>
- [22] <https://www.dlrcoco.ie/en/dlr-libraries>
- [23] <https://www.ifla.org/news/ifla-and-unesco-launch-an-updated-public-library-manifesto-at-the-87th-world-library-and-information-congress-wlic/>
- [24] <https://www.ifla.org/g/public-libraries/public-library-manifesto/>
- [25] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/nove-zneni-manifestu-ifla-unesco-o-verejnych>
- [26] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/nastupujici-lidri-z-celeho-sveta-na-kongresu>
- [27] <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy-2021-2027?Tema=0&search=knihovny>
- [28] <https://www.library.gov.mo/en/branch-libraries/public-library/macao/Patane-library>
- [29] <https://www.skipcr.cz/projekty/uz-jsem-ctenar-knizka-pro-prvnacka>
- [30] <https://repository.ifla.org/handle/123456789/2131>
- [31] <https://repository.ifla.org/handle/123456789/2192>
- [32] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova16.jpg>
- [33] <https://www.dublincity.ie/residential/libraries/find-library/central-library>
- [34] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova15.jpg>
- [35] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova1.jpg>
- [36] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova2.jpg>
- [37] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova3.jpg>
- [38] <https://linenhall.com/>
- [39] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova6.jpg>
- [40] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova7.jpg>
- [41] <https://www.librariesni.org.uk/libraries/greater-belfast/belfast-central-library/>
- [42] <https://www.librariesni.org.uk/resources/cultural-heritage/cultural-heritage-collections/belfast-central-library/fine-book-room-belfast-central-library/>
- [43] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova8.jpg>
- [44] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova9.jpg>
- [45] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova10.jpg>
- [46] <https://www.qub.ac.uk/about/Campus-and-facilities/The-McClay-Library/>
- [47] <https://www.sconul.ac.uk/sites/default/files/ipack%20Design%20Award.pdf>
- [48] <https://www.qub.ac.uk/directorates/InformationServices/TheLibrary/CustomerService/CustomerServiceExcellence/>
- [49] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova11.jpg>
- [50] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova12.jpg>
- [51] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova13.jpg>
- [52] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/959/pruckova14.jpg>
- [53] <https://2022.ifla.org/wlic2022-online-sessions/>
- [54] <https://2022.ifla.org/day-one-summary>
- [55] <https://2022.ifla.org/day-two-summary>

[56] <https://2022.ifla.org/day-three-summary/>

[57] <https://2023.ifla.org/>

[58] <https://www.facebook.com/SKIP10MoravskoslezskyaOlomouckykraj/photos/a.572160782984428/2031328893734269/>